

**Placcaert vande Staten generael vande gheunieerde
Nederlanden, byden welcken, midts den redenen in't langhe
in't selfde begrepen, men verclaert den coninck van
Spaegnen vervallen vande overheyte ende heerschappije van
dese voors. Nederlanden ...**

<https://hdl.handle.net/1874/261494>

II Bibliotheca

A. VAN DER LINDE.

Nº. 236.

1581

F.M. 236

D 236

PLACCAERT

Vande Statē generael

vande ghebnieerde Nederlanden:

BYDEN WELCKEN, MIDTS
DEN REDENEN INT LANGE INT SELFDE
begrepen, men verclaert den Coninck van Spac-
gnien vervallen vande Ouerheyt ende Heer-
schappije van dese voorf. Nederlanden,
ende verbiet sijnen naem ende zeg-
ghel inde selue Landen meer
te ghebruycken, &c.

SCRUTA- MINI.

TOT LEYDEN,

By Charles Silvius / gheswozen Drucker der
Staten s'landts van Hollandt.

M. D. LXXXI.

Met privilegie voor twee iaren.

PLACCAERT VANDE
STATEN GENERAEL VANDE
ghevnieerde Nederlanden, Bijden vvelcken, mits
den redenen in't langhe in't selfde begrepen, men
verclaert den Coninck van Spaegnien vervallen
vande Ouerheit en heerschappije van dese voorf.
Nederlanden: ende verbiet sijnen naem ende ze-
gel inde selue Landen meer te gebruycken, &c.

E Staten generael vande ghe-
vnieerde Nederlanden / Allen den ghe-
nen die dese teghenwoordige sullen sien
ofte hoozen lesen / saluyt. Also een pege-
lick kennelick is / dat een Prince vande
Lande van Godt ghestelt is hooft ouer sijne onderla-
ten / om de selue te bewaren en beschermen van alle on-
ghelijck / ouerlast en ghewelt / ghelijck een Herder tot
bewaernisse van sijne Schapen: En dat d'onderlaten
niet en zijn van Godt gheschapen tot behoef vanden
Prince / om hem in alles wat hy beveelt / weder het god-
delic oft ongoddelick / recht oft onrecht is / onderdanich
te wesen / en als slauen te dienen: maer den Prince om
d'onderlaten wille / sonder de welcke hy egheen Prince
en is / om de selue met recht en redene te regeeren / ende
voorz te staen / en lief te hebben als een vader sijne kin-
deren / en een herder sijne schapen / die sijn lijf en leuen
sett om de selue te bewaren. En so wanneer hy sulcks
niet en doet / maer in stede van sijne onderlaten te be-
schermen / de selue soect te verdrukken / t'ouerlasten / heu-
re oude vrijheit / priuilegien / en oude hercomen te bene-
men / en heur te gebiedten ende gebruycken als slauen /

Al ij moer

moet gehouden worden niet als Prince / maer als een
Tyrān / ende vooz sulcks nae recht ende redene mach-
ten minsten van sijne ondersaten / besondere by delibe-
ratie vande Staten vanden Lande / vooz egeen Prince
meer beken / maer verlaten / ende een ander in sijn stede
tot beschermenis van henlieden / vooz ouerhoof / son-
der misbruycken / gecosen werde : Te meer / so waanneer
d' ondersaten niet ootmoedighe verthooninghe niet en
hebben heuren voozs Prince conuen vermozwen / noch
van sijn tyrannich opset gekeeren / ende also egeen an-
der middel en hebben om heure eyghene / heurer huys-
vrouwen / kinderen / ende naecomelingen aengeboren
vrijheyt (daer sy na de Wet der natueren goet en bloet
schuldich zijn vooz op te setten) te bewaren en bescher-
men / gelijk tot diuersche reysen wt ghelijcke oorzaken
in diuersche Landen / ende tot diuersche tijden geschiet /
en d' exempelen genoeg bekent zijn : Welck principa-
lick in dese voozs Landen behoort plaetse te hebben /
en stadt te grijpen / die van allen tijden zijn gheregeert
gewest / en hebben oock moeten geregeert worden na-
volgende den eedt by heure Princen t' heuren aencomē
gedaen / na wt wijzen heurer priuilegien / costumen / en
ouden hercomen : hebbende oock meest alle de voozs
Landen haren Prince ontfangen op conditiē / contrac-
ten / ende accoorden / die welcke brekende / oock nae
recht den Prince vande heerschappije vanden Lande
is vervallen. Nu ist also / dat den Coninck van Spa-
gnien / naer het ouerlijden van hooger memorie Keyser
Kaerle de vijfde / van wien hy alle dese Nederlanden
ontfangen hadde / vergetende de diensten die soo sijn
Heer vader / als hy / van dese Landen ende ondersaten
der seluer hadden ontfangen / deur de welcke besonde-
re de Coninck van Spaegnien soo loffelicke victozien

tegens

tegens sijne vyanden vercregen hadde / dat sijne naem
ende macht alle de werelt deure daer deur vernaeut en
ontken wert : vergetende oock de vermaninghe die de
voozs Keyserlicke Majesteit hem t' anderen tijden ter
contrarien hadde gedaen / heeft dien vanden Raede van
Spaegnien neffens hem wesende (die deur dien sy in
dese Landen en vermochten egheen beuel te hebben te
gouernereren / oft de principale Staten te bedienen / ge-
lijk sy inde Coninckrijcken van Naples / Sicilien / tot
Milanen / in Indien / ende ander plaetsen onder des
Conincks gewelt wesende / deden / kennende den mee-
stendeel van hen den rijckdom ende macht der seluer /
hadden eenen nijt tegens dese voozs Landen / ende de
vrijheyt der seluer / in hen herte genomen) gehoor ende
geloof gegeuen / den welcken Raedt van Spaegnien /
oft eenighe van de principale van dien / den voozs Co-
ninck tot diuersche reysen vooz ooghen gehouden heb-
ben / dat vooz sijn reputatie ende Majesteit beter was /
dese voozs Landen van nieuws te conqueteren / om
daer ouer vrijelick ende absoluteck te mogen beuelē /
(welck is tyranniseren nae sijn belieste) dan onder al-
sulcken conditien ende restrictien (als hy hadde in t'
ouernemen vande heerschappije vande selue Landen
moeten sweeren) die te regeeren. Welcke volgende den
Coninck / zedert alle middelen gesocht heeft dese voozs
Landē te brengē wt heure oude vrijheyt in een slaver-
nije onder t' gouernemēt vande Spaegnaerden : heb-
bēde eerst / onder t' decree vāde Religie / willē inde prin-
cipaelste en machtichste Stede stellē nieuwe Bisschop-
pen / de selue begiftende en doterde met toevoeginge en
incorporatie vander rijckste Abdijen / ende hen bysetten-
de neghen Canonicken / die souden wesen van sijnen
Raedt / waer af de drie souden besonderen last hebben

A ij ouer

ouer d'Inquisitie: door de welke incorporatie de selue
Bisshoppen (die souden mogen geweest hebben so wel
vreemdelingen als ingebozene) souden hebben gehad
d'eerste plaetsen ende vopsen inde vergaderinge vande
Staten vande voorsz Landen/ ende geweest sijne crea-
tueren / staende tot sijnen beuele ende deuotie: En deur
de voorsz toeghevoeghde Canonicken de Spaensche
Inquisitie inghebrocht / de welke in dese Landen al-
tijdt so schrickelick ende odieus / als de wterste slauer-
nige selue/ geweest is / so een pegelijck is kennelick: So
dat de voorsz Keyserlicke Majestept de selfde t'anderen
tijden den Landen voorsz gellaghen hebbende / deur die
Remonstrantie diemē aen sijne Majestept daer tegens
gedaen heeft (thoonende d'affectie die hy sijne onderla-
ten was toedragende) die heeft laten varen: Maer niet
tegenstaende diuersche remonstrantien / so by particu-
liere steden ende Prouincien/ als oock van eenige prin-
cipale Heeren vanden Lande / namentlick den Heere
van Montigny/ende den Graue van Egmont / tot die
eynde by consente vande Hertoghinne van Parma/
doen ter tijdt Regente ouer de selue Landen/by aduise
vanden Rade van State ende generaliteit nae Spae-
gnien tot distincte replen gesonden/ mondelinghe ghe-
daen: ende dat oock den voorsz Coninck van Spae-
gnien de selue mondelinge goede hope hadde gegeven
van/ naebolghende hen versoek / daer inne te versien/
heeft ter contrarien cozts daer naer by brieven scherpe-
lick beuolen de voorsz Bisshoppen/ op sijn indignatie/
terstont t'ontfanghen / ende te stellen inde possessie van
heure Wisdommen / ende geincorporeerde Abdijen: de
Inquisitie te wercke te stellen daerse te vooren was / en
d'ordonnantie van het Concilie van Trenten (die in
vele poincten contrarieerden de priuilegiē vande voorsz
Landen)

Landen) t'achtervolgen. Twelck gecomen zijnde ter
oozen vande gemeynte / heeft met redenen oorsake ge-
geuen van een groote beroerte onder haer / ende eenen
afreck vande goede affectie die hy als goede onderla-
ten voorsz Coninck van Spaegnien ende sijne voorsz
laten altydt toegedraghen hadden/ besonder aenmerc-
kende dat hy niet alleenlick en sochte te tyranniseren
ouer hunne persoonen ende goet/ maer oock ouer heure
conscientien/ waer van hy verstonde niemant/ dan aen
Godt alleene/ ghehouden te wesen rekeninhe te genen
oft te verantwoorden: Waer deur/ ende wt medelijden
vande voorsz gemeynte / de principaelste vanden Adel
vanden Lande hebben inden iare 1566 seker Remon-
strantie ouerghegheuen / versoekende dat/ om de ghe-
meynte te stillen / ende alle opzoer te verhoeden / sijne
Majestept soude de voorsz poincten/ ende besonder no-
pende de rigoureuse ondersoekinghe ende straffe ouer
de Religie willen versoeten / daer inne thoonende de
liefde ende affectie die hy tot sijne onderla-
ten als een goedertieren Prince was draghende. Ende om t'selfde
al naerder ende met meerder auctoriteyt den voorsz
Coninck van Spaegnien te kennen te gheuen/ ende te
berthoonen hoe nootelick het was voorsz het Lants wel-
varen/ ende om t'selfde te houden in ruste / sulcke nieu-
wicheden af te doen/ ende het rigour vande contrauen-
tie vanden Placcate opde saken vander Religien ghe-
maect/ te versoeten/ ter begeerte vande voorsz Gouver-
nante/ Rade van State/ ende vande Staten generael
van alle de Landen/ als Gesanten zijn nae Spaegnien
gheschickt gheweest den Marckgraue van Berghen/
ende den voorsz Heere van Montigny: in stede van de
welcke ghehoor te gheuen/ ende te versiene opde incon-
uenienten diemen voorsz ghehouden hadde (die mits her
wistel

wesfel van daer inne in tijds te remedieren so den noot wt heysche / alreede onder de ghemeynte meest in alle de Landen begouft waren hen t'openbaren) heeft deur opzuyen vanden voorsz Spaenschen Raedt / de personen de voorsz Remonstrantie ghedaen hebbende / doen verclaren rebel / ende schuldich van het crym van Lesa Majestatis / ende also strafbaer in lijf ende goet: Hebbende daer en bouen de voorsz Heeren Ghelanten namaels (meynende dese voorsz Landen deur t'gewelt vanden Hertogh van Alue gheheelick ghebrocht te hebben onder sijn subjectie ende tyrannie) teghens alle ghemeyne rechten / ooc onder de wreeddste ende tyrannichste Prinzen alrijt ouverbzekelick onderhouden / doen vanghen / dooden / ende heure goeden confiscueren. Ende al wast alsoo dat meest de beroerte in dese voorsz Landen deur toedoen vande voorsz Regente ende heure adherenten in t'voorsz iaer 1566 opghestaen / was ghestelt / en vele die de vryheyt des Lants voorszonden / verjaeght / ende d'andere verdruyt ende t'onder ghebrocht / soo dat den Coninck egheen oorlake ter werelt meer en hadde / om de voorsz Landen met gheweldt ende wapenen t'overvallen: nochtans om sulcken oorlake die den voorsz Spaenschen Raedt langhen tijdt ghesocht ende verwacht hadde (soo openlick de opgehouden ende gheintercipieerde brieven van den Ambassadeur van Spaegnien Alana / in Brancrick wesende / aen de Hertoghinne van Parma doen ter tijdt gheschreuen / dat wrwilsden) om te niere te moghen doen alle des Lants privilegien / dat nae heuren wille by Spaegnaerden tyrannichlick te moghen gouernereren / als de Indien / en nieuwe gheconquesteerde Landen / heeft deur ingheuen ende raedt vande selue Spaegnaerden / (thoonende de clepne affectie die by sijnen goeden on-

derlaten

derlaten was toedraghende / contrarie van t'ghene by heur / als heur Prince / beschermmer / ende goet herder schuldich was te doen) nae dese Landen / om de selue t'ouervallen / geschiet met groote heyracht den Hertogh van Alua / vermaert van strafheyt ende crudelityt / een vande principale vyanden vande selue Landen / verselschapt / om als Raden neffens hem te wesen / met personen van ghelijcke natuere ende humeuren. Ende al wast soo dat hy hier inde Landen sonder slach oft stoot is ghecomen / ende met alle reuerentie ende eere is ontfanghen vande arme inghesetene / die niet en verwachten dan alle goedertierenheyt ende clementie / gelijk den Coninck hen dickwils met sijne brieuen gheveynsdelick hadde toegheseyt: Jae dat hy selfs van meyninghe was te comen in persoone / om in als tot ghenoege van eenen peggelicken ordre te stellen: hebbende oock ten tijden van het vertreck van den Hertoghe van Alue nae dese Landen een blote van Schepen in Spaegnien / om hem te voeren / ende een in Zeeland om hem teghens te comen / tot grooten excessiuen costen vanden Lande doen toe-reeden / om sijne voorsz onderlaten t'abuseren / ende te beter in t'net te brengen: heeft niet te min den voorsz Hertoghe van Alue terstont naer sijn compste / wesende een vzeemdelinck / ende niet van den bloede vorsz voorsz Coninck / verclaert ghehade commissie van den Coninck te hebben van opperste Capiteyn / ende coets daer naer van Gouverneur generael vanden Lande / teghens de privilegien ende oude hercomen desselks. Ende openbarende genoech sijn boornemen / heeft terstont de principale Steden ende Sloten met volcke beset / Casteelen ende sterckten inde principaelste ende machtichste Steden / om die te houden in subjectie / opgherecht: de principaelste Heeren /

B onder

onder t'decksel van heuren raet van doen te hebben / en
te willen employeren inden dienst vanden Lande / wt
last van den Coninck vriendelick ontboden: die hem
ghehoor ghegheuen hebben doen vanghen / teghens de
priuilegien wt Brabant / daerse ghevanghen waren /
gheboert / vooz hem seluen (niet wesende heuren com-
petenten rechter) doen betichten: ten lesten / sonder hem
volcomelick te hoorzen / ter doot veroordeelt / ende open-
baerlick ende schandelick doen dooden: D'andere / be-
ter kennisse vande ghebepntsheyt der Spaegnaerden
hebbende / hun wten Lande houdende / vercleert ver-
beurt te hebben lijf en goet / vooz sulcks hun goet aen-
beert / en gheconfisqueert / om dat de vooz arme inge-
setene hun niet en souden / t'ware niet heure stercten / oft
Princen die heure vryheyt souden moghen voozstaen /
connen oft moghen teghens t'wants gewelt behelpen:
Behaluens noch ontallicke andere Edelmans en tref-
felicke Borghers / die hy soo om den hals gebracht / als
berjaeght heeft / om henne goeden te confisqueren. De
reste vande goede ingesetene (bouen den ouerlast die sy
in heur wijs / kinderen en goeden leden / deur gemeene
Spaensche soldaten t'heuren hupse in garnisoen lig-
gende / travaillerende met so vele diuersche schattinge /
soo mits heur bedwingende tot gheldinghe tot de bou-
winghe van de nieuwe Casteelen en fortificatie van de
Steden tot heure eyghen verdruckinghe / als met op-
brengen van honderste / twintichste / ende thiende pen-
ningen / tot betalinge vanden Crijchlieden / so by hen
mede ghebracht / als die hy hier te Lande oplichte / om
t'employeren tegens heur mede Lanclaten / en de gene
die het Landts vryheyt niet perijckel van heuren lijue
auentuerden vooz te staene / op dat de vooz onderlaten
verarmt wesende egeen middel ter werelt en soude ouer
blijuen

blijuen om sijn boornemen te beletten / ende d'instructie
hem in Spaegniën ghegheuen / van het landt te tracte-
ren als van nieuws geconquesteert / te beter te volbrin-
ghen. Tot welken eynde hy oock begonst heeft inde
principale plaetsen d'ordre van Justitie nae de manie-
re van Spaegniën (directelick teghens die priuilegien
vanden Lande) te veranderen / nieuwe Raden te stel-
len / ende ten lesten wesende buyten alle vrees / soo hem
dochte / eenen thienden penninck fortselick willen op-
rechten op de coopmanschappen ende handwercken /
tot gantsche bederffeuisse vanden Lande / gheheelick
op de vooz coopmanschap ende handwercken staen-
de / niet tegenstaende menichfuldighe remonstrantien
by elck landt in't particulier / en oock by allegader in't
generael hem ter contrarien ghedaen: t'welck hy oock
met gewelt soude volbracht hebben / t'en ware geweest
dat deur toedoen van mijnen Heere den Prince van
Orangien / ende diuersche Edelmans / ende andere goe-
de inghebozene / bijden vooz Hertogh van Alue wten
Lande ghebannen / sijne Vorst. G. volgende / en meest
in haren dienst wesende / ende andere inghesetene wel
gheaffectioneerde tot de vryheyt van het vooz Va-
derlandt / Hollandt ende Zeelandt cozts daer naer niet
meest en hadde hem afgeballen / en hun begheuen on-
der de bescherminghe vanden vooz Heere Prince / te-
ghens de welke twee Landen / den vooz Hertoghe
van Alue duerende sijn gouuernement / ende daer naer
den grooten Commandeur / (die naer den vooz Her-
togh van Alue / niet om te verbeteren / maer om den
seluen voet van tyrannie by bedecter middelen te ver-
volgen / den vooz Coninc van Spaegniën hier te lan-
de gheschiet hadde) hebben d'andere landen / die sy met
heure garnisoenen en opgerechte Casteelen hielen inde
Bij Spaen

Spaensche subjectie / bedwongen om heure persoonen
en alle heure macht te gebruiken om die te helpē t'on-
derbrengghen / dies niet meer de selue landen die sy tot
heure assistentie / als voozen / employeerde verschoonen-
de / dan oftse heur selfs vbanden waren geweest: laten-
de de Spaegnaerden / onder t' deksel van gemutmeert-
te zijne / ten aensien vanden grooten Commandeur in
de Stadt van Antwerpen gheweldichlick comen / daer
ses weken lanck / tot laste vande Borgheren / nae henne
discretie teren / ende daerenbouen tot betalinghe van
heure geheyschte soldije / die selue Borgheren bedwin-
ghende binnen middelen tijden (om van het ghewelt
vande selue Spaegnaerden ontslagghen te wesen) vier
hondert dupsent guldenen op te brenghen / hebbende
daer naer de voozsz Spaensche soldaten / meerder stout-
ticheyt ghebruyckende / hen verboordert de wapenen
openbaerlick te gheuen het landt aen te nemen / mepnen-
de eerst de Stadt van Brusselle inne te nemen / ende in
stede van d'ordinarise residentie van den Prince van
den Lande / daer wesende / aldaer haren roofoest te hou-
den / t'welck haer niet geluckende / hebben de Stadt van
Aelst overweldicht / daer naer de Stadt van Maestricht /
ende de voozsz Stadt van Antwerpen gheweldichlick
ouerballen / ghesaccageert / ghepilleert / ghemoort / ghe-
brandt / ende soo ghetracteert / dat de tyzannichste ende
cruelste vbanden vanden Lande niet meer oft argher-
en souden connen ghedoen / tot onwtsprekelicke schade
niet alleenlick vande arme ingesetene / maer oock van
meest van allen de Natien vander werelt / die aldaer
hadden haer roopmanschap ende ghelt. Ende niet re-
genstaende dat de voozsz Spaegnaerden bijden Rade
van State (byden welcken doen ter tijdt / mits de doot
vanden voozsz grootē Commandeur / geschiet / het gou-
verne-

666
vernement vande Lande / wt laste ende commissie van
den voozsz Coninck van Spaegnen aenbeert / ten by-
zijne van Hieronymo de Rhoda / om heur ouerlast / fort-
se ende ghewelt t'welck sy deden / verclaert ende gecon-
dicht waren vooz vbanden vanden Lande / heeft den
seluen Rhoda wt sijne auctoriteyt (oft / soo't te presu-
meren is / wt crachte van seker secreete Instructie die hy
van Spaegnen hebben mochte) aengenomen hooft te
wesen vande voozsz Spaegnaerden ende heure adhe-
renten: ende (sonder aensien vanden voozsz Raedt van
Staten) te ghebruycken den naem ende auctoriteyt
vanden Coninck / te contrefeyten sijnen zeghel / hem
openbaerlick te dragen als Gouverneur en Lieutenant
vanden Coninck: waer deur de Staten zijn geoorlaect
gheweest ten seluen tijde met mijnen voozsz Heere den
Prince / en de Staten van Hollant en Zeelant t'accoor-
deren: welck accoordt byden voozsz Raede van State /
als wettighe Gouverneurs vanden lande / is geappro-
beert en goet geuonden geweest / om gelijckerhant ende
eendrachtelick de Spaegnaerden / des gemeynē landts
vbanden / te moghen aenvechten / en wt den lande ver-
driven: niet latende nochtans / als goede onderlaten /
binnen middelen tijden by diuersche ootmoedighe re-
monstrancien neffens den voozsz Coninck van Spae-
gnien / met alder bliet / en alle bequame middelen mo-
ghelick wesende / te vervolghen en bidden dat den Co-
ninck / oogge ende regardt nemende op de troublen ende
inconuenienten dier alreede in dese Landen gheschiede
waren / ende noch apparentelick stonden te geschieden /
soude willen de Spaegnaerden doen vertrecken wt en
Lande / en straffen de ghene die oorsake gheweest had-
den van het saccageren en bederven van sijne principa-
le steden / en andere onwtsprekelicke ouerlasten die sijne
B iij arme

arme ondersaten geleden hadden / tot een vertroosting
vande ghene dien t'ouermomen was / en tot een exempel
van andere: Naer den Coninck / al was 't dat hy met
woorden hem gheliet of t' tegens sijnen dancke en wille
t' selfde geschiedt was / en dat hy van meyninge was te
straffen de hoofden daer af / ende voortane op de ruste
vanden Lande met alle goedertiericheyt (als een Prin-
ce toebehoort) te willen ordre stellen / heeft nochtans niet
alleenlick egheen Justicie oft straffe ouer de selue doen
doen / maer ter contrarien ghenoech metter daet blij-
kende / dat met sijnen consente en voorszgaenden Raede
van Spaegnien al gheschiedt was / is hy opgehouden
brieven coorts daer naer beuonden / dat aen Rodas ende
andere Capitainen (oorlsake van t' voorsz quaet / byden
Coninck selue geschreuen wordt / dat hy niet alleenlick
heur feyt goet vont / maer heur daer af pzees / en beloef-
de te recompenseren / besondere den voorsz Roda / als
hem gedaen hebbende eenen sonderlingen dienst / ghe-
lijck hy hem oock tot sijnder wedercoemste in Spae-
gnien / ende alle andere (sijne dienaers vande voorsz ty-
rannie in dese Landen geweest hebbende) metter daet
heeft bewesen. Heeft oock ten seluen tijde (meynende
des te meer d'ooghen vande ondersaten te verblinden)
den Coninck in dese Landen ghesonden voorsz Souer-
neur sijnen bastaert broeder Don Johan van Oisten-
rijck / als wesende van sijnen bloede / die welcke onder
t' decksel van goet te vinden ende t' approueren d'accord
tot Gent gemaect / het toellegghen vande Staten voorsz
te stane / de Spaegnaerden te doen vertrecken / en d' au-
teurs van de ghewelden ende desordzen in dese voorsz
Landen gheschiedt te doen straffen / en ordre op de ghe-
meyne ruste vanden Lande ende heur oude vryheyt te
stellen / sochte de voorsz Staten te schepden / ende d' een
landt

landt voorsz d'ander naer t' onder te brenghen / soo coorts
daer naer door de ghehenghenisse Gods (vbandt van
alle tyrannie) ontdeect is door opgehouden en ghem-
tercipieerde brieven / daer by bleeck dat hy vanden Co-
ninck last hadde om hem te reguleren nae de Instructie
ende bescheet dat hem Roda soude geuen / tot meerder
gheueynstheyt verbiedende datse malkanderen niet en
souden sien oft spreken / ende dat hy hem soude neffens
de principale Heeren minlick dragen / en de selue win-
nen / totter tijdt toe dat hy deur heure middel ende as-
sistentie soude moghen Hollant ende Zeelant in sijn
ghewelt crigen / om dan voorts metté anderen te doen
nae sijnen wille. Gelijck oock Don Johan / niet tegen-
staende hy de pacificatie van Gendt / en seker accoord
tusschen hem ende de Staten van alle de Landen doen
ghemaect / hadde solempnelick in presentie van alle de
voorsz Staten beloest ende beswozen t' onderhouden /
contrarie van dien alle middelē sochte om de Duytsche
soldaten / die doen ter tijdt alle de principaelste stercken
ende steden hadden in bewaernisse / deur middel van
henne Colonnellen / die hy hadde tot sijnen wille ende
denotie / met groote beloften te winnen / ende so de selue
stercken ende steden te crigen in sijn gewelt / gelijck hy
den meestendeel alreede gewonnen hadde / en de plaet-
sen hiel voorsz hem toeghedaeu / om deur dien middel de
ghene die hen t' soecken souden willen maken / om den
voorsz Heer Prince / ende die van Hollant ende Zeelant
oorloghe te helpen aendoen / feytelick daer toe te be-
dwinghen / ende also een straffer ende cruelder inlandt-
sche oorloghe te verwecken / dan opt te vooren hadde
gheweest: Welck (ghelijck t' ghene dat gheueynsde-
lick ende tegens de meyninghe wtwendichlick gehan-
delt wordt / niet langhe en can bedect bliuen) webre-
kende

kende eer hy volcomelick sijne intentie gheeffectueert hadde/ heeft t'selue nae sijn voornemē niet connen volbrēngghen/maer nochtans een nieuwe oorloghe in stede van vrede (daer hy hem t'sijner coemste af vanteerde) verweert/ noch tegenwoordelick duerende. Alle t'welck ons meer dan ghenoech wettighe oorlake ghegheuen heeft om den Coninck van Spaegniē te verlaten/ ende de een ander machrich ende goedertieren Prince/ om de voorsz Landen te helpen beschermen ende voor te staene te versoecken/ Te meer dat in allulcken desordre ende ouerlast de Landen bat dan ewintich iaren van heuren Coninck zijn verlaten gheweest/ ende ghetraecteert niet als onderlaten/ maer als byanden/ heur soeckende heur eyghen Heer met cracht van wapenen t'onder te brenghene: Hebbende oock naer de afsijnicheyt van Don Johan deur den Baron van Selle/ onder t'decksel van eenighe bequame middelen van accorde voor te houdene/ genoech verclaert de Pacificatie van Gend/ die Don Johan wt sijnen naem beswozen hadde/ niet te willen aduoperen/ ende alsoo daghelicks swaerder conditien voorszgheslagghen. Dien niet tegenstaende hebben niet willen laten by schriftelike ende ootmoedighe Remonstrantien/ met intercessie van de principaelste Princen van Kerstenrijk sonder ophouden te versoecken met den voorsz Coninck te reconciliēren ende accorderen: hebbende oock lestmael lange tijdt onse Ghelanten ghehad tot Colen/ hopende aldaer/ deur tusschen spreken van de Keyserlike Majesteit/ ende de Keurvorsten die daer mede ghemoeyt waren/ te vercrijghen eenen verskerden peys/ met eenige gratelike vryheyt/ besondere vander Religie (de consciētie ende Godt principalick raeckende) maer hebben by experientie bewonden / dat wy met de selue Remonstrantien

strantien ende handelingen niet en consten yet vanden Coninck verweruen / maer dat de selue handelingen ende communicatien alleenlick voorszgheslagghen werden ende dienden om de Landen onderlinghe twistich te maken / ende te doen scheyden d'een vanden anderen/ om des te gheboechelicker d'een voor ende d'ander naer onder te brenghen/ ende heur eerste voornemen nu met alder rigeur tegens haer te wercke te stellen: t'welc naederhandt wel openbaerlick ghebleken is by seker Placcaet van proscriptiē byden Coninc laten wgaen/ byden welcken wy ende alle de Officieren ende Ingesetene van de voorsz ghevnieerde Landen / ende heure partije volghende (om ons tot meerder desperatie te brenghen/ alomme odieus te makene / de trafficque est handelinghe te belettene) verclaert worden voor rebelle/ ende als sulcks verbeurt te hebben lijf ende goet: Settende daer en bouen op het lijf vanden voorsz Heer Prince groote sommen van penninghen: soo dat gantschelick van alle middele van reconciliatie wanhopende/ende oock van alle andere remedie ende secours verlaten wesende / hebben/ volgende de wet der natueren/ tot beschermnisse ende bewaernisse van onsen ende d'anderen Landtsaten rechten/ priuilegien/ oude hercomen ende vryheden van ons Vaderlant/ van het leuen ende eere van onse huysvrouwen/ kinderen/ ende nacomelingen/ op datse niet en souden vallen in de slavernije van de Spaegnaerden/ verlatende niet rechte den Coninck van Spaegniē / andere middelen bedwonghen gheweest voor te wenden / die wy tot onse meeste verskeringhe / bewaernisse van onse rechten/ priuilegien/ ende vryheden voorsz hebben te raede gevonden. **DOEN TE WETENE**, dat wy t'ghene voorsz ouerghemerckt/ ende dooz den wtersten noot/ als voorsz
C ghe

ghedronghen zijnde / by ghemeynen accoorde / delibe-
ratie ende ouerdraghe / den Coninck van Spaegnen
verclaert hebben / ende verclaren midts desen / ipso jure
vervallen van sijne Heerschappije / gherechticheyt / en
erffensse van de voorsz Landen : ende voortaeue van
egheene meyninghe te zijne den seluen te kennen in
eenighe saken den Prince sijne Hoocheyt / Jurisdiction
ende Comeynen van dese voorsz Landen raeckende /
sijnen naem als Ouerheer meer te ghebruycken / oft by
hem anden toelaten ghebruyct te worden. Verclarende
oock dien volghende alle Officiers / Justiciers / Smale
Heeren / Vassalen / ende alle andere Inghesetene van
den voorsz Lande / van wat conditie oft qualiteyt die
zijn / voortaeue ontslaghen vanden eede die sy den Co-
ninck van Spaegnen / als Heere van dese voorsz Lan-
den gheweest hebbende / moghen eenichsins ghedaen
hebben / oft in hem ghehouden wesen. Ende generckt
wt oorsaken voorsz den meestendeel vande gebuerde
Landen / by gemeynen accoorde en consente van heere
Leden / hebbē hun begehē gehadt onder de Heerschap-
pije en Gouernemente vanden doorluchtrigen Prince
den Hertogh van Anjou / op seker conditien en poinctē
met sijne Hoocheyt aengegaen en gesloten : dat oock de
doorluchticheyt vanden Eertzhertoghe Matthias hee
Gouernemēt generael vanden Lande in onse handen
heeft gheresigneert / ende by ons is gheaccepteert ghe-
weest / Ordonneren ende beuelen allen Justiciers / Of-
ficiers / ende andere die t selde eenichsins aengaen ende
raken mach / dat sy voortaeue den naem / titel / groote
ende cleyne zeghelen / contrezeghelen / ende cachetten
vanden Coninck van Spaegnen verlaten / ende niet
meer en ghebruycken : Ende dat in plaetse van dien / so
lange de Hoocheyt vanden voorsz Hertogh van Anjou / om

om nootelicke affairen het welvaren van dese voorsz
Landen rakende / noch van hier absent is / (voor so vele
den Landen met de Hoocheyt vanden voorsz Hertogh
van Anjou ghecontracteert hebbende aengaet) ende
anderlins d' andere by maniere van voorraet ende pro-
uisie sullen aennemen ende gebruycken den titel ende
naem van t' Hooft ende Lantraet : Ende middeler tijde
dat t selde Hooft ende Raeden volcomelick ende dade-
lick ghenoeit / beschreuen / ende in oeffeninge van hen-
nen staet ghetreden sullen zijn / onsen voorsz name. Wel
verstaende datmen in Hollandt ende Zeelandt sal / als
hier voormaels / gebruycken den naem vanden hoogh-
gebooren Vorst den Prince van Orangien / ende de
Staten vande selue Landen / totter tijdt toe den voorsz
Landtraet datelick sal ingestelt wesen / ende sullen hi
al dan reguleren achtervolgende de consenten by hun-
lieden op de Instructie vanden Lantraet ende contract
met sijne Hoocheyt aenghegaen. Ende in plaetse van
des voorsz Conincks zegelen / men voortaeue gebruyc-
ken sal onsen grooten zegel / contrezeghel / ende cachet-
ten / in saecken raeckende de ghemeyne regeringhe /
daer toe den Landtraet volghende heere Instructie sal
gheauthorseert wesen : maer in saecken rakende poli-
tie / administratie van Justitie / ende andere particulie-
re in elck landt besondere / sal ghebruyct worden by de
Prouinciale ende andere Raden den naem ende titel
ende zeghel vanden Lande respectuelick daer t selde
balt te doene / sonder ander : al op de pene van nulliteyt
vande brieuen / bescheeden oft depeschen / die contrarie
van t' ghene voorsz is / ghedaen oft ghezeghelt sullen
wesen. Ende tot betē ende sekerder volcominghe ende
effectuarie van t' ghene voorsz is / hebben geordonneere
ende beuolen / ordonneeren ende beuelen mits desen / dat

alle des Conincks van Spaegnen zeggelen / in dese
voorz ghewieerde Landen wesende / terstont nae de
publicatie van desen / ghebrocht sullen moeten worden
in handen vande Staten van elcke vande voorsz Lan-
den respectuelick / oft den ghenen die daer toe byde sel-
ue Staten specialick sullen wesen gecommitteert ende
gheauthoriseert / op pene van arbitrale correctie. Or-
donneren ende beuelen daer en bouen / dat voortae-
ne in egheenderhande munte vande voorsz ghewieerde
Landen sal gheslaghen worden den naem / titele / ofte
wapenen van den voorsz Coninck van Spaegnen /
maer alsulcken s'ach ende forme als gheordonneert sal
worden tot eenen nieuwen gouden ende silueren pen-
ninck met sijne ghedeelten. Ordonneren ende beuelen
insghelijcks den President ende andere Heeren vanden
Secreten Raede / midtsgaders alle andere Cantselers /
Presidenten / ende Heeren vande Raeden provinciael /
ende alle die Presidenten oft eerste Rekenmeesters ende
andere van allen de Rekenameren inde voorsz Lan-
den respectiue wesende / ende alle andere Officiers ende
Justiciers / dat sy (als heur voortae-
nende vanden eedt die sy den Coninc van Spaegnen
hebben respectuelick naer luyt heurer commissien ghes-
daen) schuldich ende ghehouden sullen wesen in han-
den vanden Staten s'landts daer onder sy respectiue
relozteren / oft heure speciale ghecommitteerde / te doen
enen nieuwen eedt / daer mede sy ons sweren ghetrou-
wichheit teghens den Coninck van Spaegnen / ende
allen sijne aenhanghers / al naervolghende het formu-
lair daer op byde generale Staten gheraempt. Ende
salmen den voorsz Raeden / Justiciers ende Officiers
gheseten onder de Landen (met de Hoocheyt vanden
Hertogh van Anjou gecontracteert hebbende van on-
sent

sent wegghen) ghenen acte van continuatie in hunne
Officien / ende dat by maniere van prouisie / totter aen-
compste toe van sijne voorsz Hoocheyt / in plaetse van
nieuwe commissien inhoudende cassatie van heure
voortgaende. Ende de voorsz Raeden / Justiciers ende
Officiers gheseten inden landen met sijne voorsz
Hoocheyt niet ghecontracteert hebbende / nieuwe com-
missien onder onsen naem ende zegel : t'en ware noch-
tans dat d'impetranten van heure voorsz eerste com-
missien wederproken ende achterhaelt werden van
contrauentie der priuilegien des Landts / onbehoorlic-
heyt oft ander diergelijcke saecken. Ontbieden voort-
den President ende luyden vanden Secreten Raede /
Cancelier vanden Hertoghdomme van Brabant / mit-
sgaders den Canseler vanden Furstendomme Selre /
ende Grafschap Zutphen / President ende luyden
vanden Raede in Hollandt / Kentmeesteren oft de Hoo-
ghe Officiers van Beoist ende Bewesterseheit van
Zeelandt / President ende Raede in Vrielandt / den
Schoutet van Mechelen / President ende luyden van
den Raede van Drecht / ende allen anderen Justicie-
ren ende Officiers wien dat aengaen mach / heuren
Stedehouderen / ende eenen peggelicken van henlie-
den besondere soo hem toebehooren sal / dat sy dese onse
Ordonnantie condighen ende wtroepen ouer alle den
bedrijue van heure Jurisdicte / ende daermen is ghes-
woonlick publicatie ende wtroepinghe te doene / soo
dat niemant des cause van ignorantie pretenderen en
mach : Ende de selue Ordonnantie doen onderhouden
ende achtervolgen onverbrekelick / ende sonder infrac-
tie / daer toe rigoureuuselick bedwinghende die ouertre-
ders inder manieren voorsz / sonder verdach oft dissim-
ulatie / Want wy tot welbaren vanden Lande also
E iij hebben

hebben beuonden te behooren. Ende van des te doene/
ende wes daer aen cleeft/ gheuen wy v ende elcken van
v die't aengarn mach/ volcomen macht/ auctoriteyt
ende sonderlingh beuel. Des't oorconde hebben wy on-
sen zeghel hier aen doen hanghen. Ghegheuen in
onse Vergaderinghe in s Grauen haghe/ den sullen
ewintichsten July M. D. LXXXI.

Opdeplijcke stont gheschreuen,

Ter ordonnantie vande boornoemde Staten.

Ende gheteeckent

J. van Alfeliers.

L 56293-W

